

מתוך הספר "כשהעצב התחיל לחייך" מאת גלית מור-גנדלמן.

הותר לפרסום באתר פסיכולוגיה עברית www.hebpsy.net

כל הזכויות שמורות

פרולוג

את הכול אפשר היה לומר עליהם, על חיי. חמוצים ומוחמצים, חנוקים, קשים וכבדים, יבשים וחרבים. הפסיכולוג שלי אמר שאני בדיכאון. אחרי שנים של טיפול זה מה שהיה לו להגיד, שאני בדיכאון, שחזרנו לנקודת ההתחלה.

הוא ישב מולי ואמר בשקט שזה דיכאון.

זה לא דיכאון, זה העצב. אמרתי. זהו עצב גדול שאף פעם לא עזב אותי.

ועליו תכתבי, בדיוק עליו תכתבי. הזדחל קולו כמו נגרר מעומק מחשבותיו. הכתיבה תחיה אותך. ככה זה היה תמיד. אחר כך, לפני שנפרדנו הוא חיבק אותי לרגע ואמר עוד משהו שנשמע לי כמו שהכתיבה הזו תועיל, לא רק לי. משהו על כך שהכתיבה שלי על העצב תתרום לכולם. נדמה לי שזה מה שהוא אמר.

רוח נעימה פרצה אל החדר בו עמדנו ועיניי ננעצו בחלון, אני לא חושבת שבאמת ראיתי אותו כשהגעתי אליו בפעם הראשונה. נדמה לי שאל החלון הרחב התוודעתי רק במהלך הזמן. באותם רגעים (וכאלה היו רבים) שהסטתי את מבטי הצידה, הרחק מעיניו. וככל שחלף הזמן, היטבתי להכיר את הגדר החיה שהייתה מול קומת הקרקע בה היינו. והגדר הזו הייתה תמיד ירוקה וצפופה. מבין השיחים יכולתי לראות את המכוניות החונות לצדה, ורגליים הולכות, צועדות, מתרחקות או מתקרבות. ובהמשך גם יכולתי לראות אם הרגליים נתונות בג'ינס או בחצאית, ובאילו נעליים הולכות הרגליים. אחר כך התחלתי לשמוע קולות וקטעי שיחות. ומבעד לחלון יכולתי לשמוע ציוץ ציפורים, רחש מכוניות נוסעות, שאון מטוסים בשמים, שמעתי את הגשם, רעמים, ברקים ולפעמים ברד ניתך. הרחתי את ריח האדמה הרטובה אחרי הגשם, את ריח הפריחה באביב, וגם את ריח הטבק של הסיגרים אותם עישן מעת לעת. באותו יום בו עמדנו ליד הדלת, עיניי שוב נתלו בחלון, ידעתי שהוא צודק.

על דבר אחד ידעתי שאני יכולה לכתוב, על העצב, זה שזורם בדמי, שנדמה כי נמהל בי עוד בטרם נולדתי.

אני קוראת לזה עצב.

הוא קורא לזה דיכאון.

פרק 1

איל ואני ישבנו בכורסאות הכבדות במרפסת הבית, הבטנו אל השמים השחורים ושתינו קפה. השקט בינינו היה כבד מהשקט של הלילה. שנינו שתקנו. שמעתי אותו לוגם מהקפה, ושאלתי מאילו דברים הוא מוטרד לקראת השנה החדשה. ידעתי שאתייחס לתשובתו במלוא הרצינות, היה לו את המבט הזה בעיניים. מבט חושב, מבט עמוק ורציני שתיאר את המקומות אליהם צלל בהרהוריו. לבסוף אמר שישנם כמה דברים בעבודה שהוא מתכנן לפתור, אבל איתי הוא לא יודע מה לעשות. "בזמן האחרון זה בלתי נסבל, ההתקפות האלה שלך". אמר בעדינות, בדרך הכי נעימה שיכול היה למצוא. אחרי הפסקה קצרה אמר גם שאני פוגעת בו ככה.

ככה זה נורא, ידעתי בדיוק על מה הוא מדבר. למרות שהופתעתי מחלקה השני של תשובתו, הוא מצא אותי מוכנה. בשלה לשיחה הזו, כמעט נזקקת לה. רק כשהתחלנו לדבר הבנתי כמה השיחה הייתה נחוצה לי. עד כמה הייתי בודדה. לידי ישב שותפי לחיים, שסיפר לי כמה קשה לו איתי בתקופה האחרונה והרגשתי השתפרה, פתאום היה לי עם מי לדבר. לאט, בשקט, סיפר לי על כל הערבים בהם הוא מאחר לחזור בכוונה, ואחר כך אמר שבימים שאני ככה, הוא מעדיף להיות רחוק ממני כדי להינצל. "קשה לי איתך ככה". נאנח.

"גם לי קשה איתי, רק שלי אין לאן לברוח".

אני מביטה בו שותקת וגם הוא שותק, ואחר כך כשהמשיך לספר לי עלי, על זו הקפריזיונרית, הבנתי בדיוק על מה הוא מדבר. "אני באאוט", אמרתי לו. פחדתי לומר את המילה ההיא, דיכאון. כל שהצלחתי להגיד לו היה שאני ב'אאוט', שלא טוב לי עם עצמי ובגלל זה לאף אחד לא יכול להיות טוב איתי. אפילו הצעתי לו שאם זה לא יירגע שיעבור לגור בבית אחר, שלא יסבול בגללי. נדמה לי שבשלב הזה כבר אמרתי לו את זה, שאני בדיכאון. בקול חם הציע שאקח כדורים והנהן בראשו בהבנה כשסירבתי. ואולי אמרתי את זה אחרי ששאל מה הוא צריך לעשות, מחפש כדרכו את הפיתרון המידי, המעשי. נלחץ על כפתור והכול יחזור להיות כפי שהיה, רגוע ונינוח, ונעים. כשניסה לתאר את החיים שלנו יחד, צייר בידיו קו מאוזן שמדי פעם עולה ועולה, מטפס גבוה ושוב יורד ומתיישר, ושוב עולה ומטפס ושוב יורד ומתיישר ונשארתי בלי אוויר. בסוף הוא ילך. עם כל האהבה הגדולה שלו אליי, הוא יעזוב. והייתי כל כך

מבוהלת שרציתי לטלפן לפסיכולוג שלי רק כדי להגיד לו שיעזור לי, לפני שיהיה מאוחר מדי, לפני שהכול יישטף בנחשול הזה שכמו צץ משום מקום.

ומה יכול להיות טוב יותר מהימים לפני ראש השנה? כולם סביבי מלאי רצון טוב. איחולים לבביים ממלאים את חלל האוויר, ונדמה שהשנה הקרובה תהיה טובה יותר מקודמתה. לפעמים נדמה לי שאפילו הכבישים עמוסי המכוניות רוקדים בימים אלה. במכולת ליד הבית, משלימה את הקניות האחרונות לפני החג, דווקא אז אני נזכרת שפעם, כשהייתי ילדה, חשבתי שבכל שנה חדשה מקבלים דף חדש ונקי. אני עומדת ליד הקופה במכולת, עם שש קופסאות סיגריות שיספיקו לי לכל ימי החג, חלה טרייה ושניים חלב.

"עוד משהו?" בוקע קולו של החנווני אל מחשבותיי. אני מנידה בראשי לשלילה, משלמת וגוררת רגליים החוצה, לכיוון הבית. אנחנו גרים בדירה ישנה בקומה שלישית, הממוקמת בין צמרות העצים. בהשקעה לא גדולה אפשר היה להזיז

קצת קירות ולהחליף את המטבח ואת האמבטיה, אבל למרות שאנחנו גרים פה די הרבה שנים לא עשינו דבר. מדי שנה אנחנו מתכננים לעבור לדירה חדשה יותר, אבל כשמגיע הרגע, אנחנו מתעצלים וחותמים על חוזה שכירות לעוד שנה. אנחנו משכנעים את עצמנו שלא כדאי לעבור, שלכל אחד בבית יש את הפינה שלו והמיקום שלה נוח, ודמי השכירות סבירים ואם נרצה לעבור תמיד יש את השנה הבאה.

אני עולה במעלית, לוקחת אוויר ונכנסת הביתה מחייכת. אני חייבת. לפני שנים קראתי שאם מחייכים באופן מלאכותי החיוך הופך אמיתי, ומאז אני משתדלת להרבות לחייך. עכשיו אני חייבת, מוכרחה לחייך.

השיחה הלילית עם איל לא עוזבת אותי, למרות שלפני שנרדמנו הצלחנו לעשות אהבה. ההיסטריה שתקפה אותי אמש נרגעה, בעיקר לאחר שאמר לי שהוא אוהב אותי ושאין הוא רוצה לוותר עלי.

הבוקר התעוררתי בשבע, הכנתי קפה לאיל ולי. הילדים עדיין ישנים. אני יושבת לידו ומרגישה את השיחה מליל אמש עומדת בינינו. דמותי ניבטת אליי מהראי הגדול שמונח מולי על הרצפה. דמות שמתחלפת לי מול העיניים, יפה, לא יפה, לא יפה, תלוי מאיזה כיוון מסתכלים. (יש לי שיער ארוך בצבע שחור ופנים בעלי ארשת טובה, וגוונים חמים מאפיינים אותי. יש לי גוף שהיה נחשב ליפה באחת המאות הקודמות, ואני לא מזכירה אף אחת אחרת.) עכשיו אני מחפשת את המילים הנכונות, ולבסוף אני אומרת לאיל שהלוואי ויכולתי להבטיח שהכול יהיה בסדר תוך יומיים או חודשיים, אבל האמת היא שאין לי מושג מתי אירגע, מתי זה יעבור. "זה משתלט עלי". ניסיתי להסביר ומיהרתי לשתוק. איל קורא משהו בלפטופ שמונח על רגליו, והבוקר אני לא מעזה להתרגז על שאין הוא מתייחס אליי למרות שאני יושבת לידו. רציתי להגיד לו

עוד הרבה דברים, להמשיך בווידוי שלי מהלילה, אלא שלא הצלחתי להגיע אליו. הוא עדיין עסוק במחשב ואני הולכת למכולת, חוזרת ונכנסת הביתה מחייכת. משתדלת. "שלי, את מכינה קפה?" צעק אליי כשהתעכבתי במטבח. אני ממלאת מים בקומקום, מניחה על השולחן שתי כוסות, מוסיפה סוכר ונס קפה, נשענת על השיש וממתינה שהמים ירתחו. השעה תשע בבוקר. למעט ארוחת החג אליה הוזמנו בבית הוריי, דבר לא צפוי לי. כבכל יום בתקופה האחרונה ידעתי שאבזבז זמן בקריאה ועריכה של טקסט משעמם, שמישהו החליט לפרסם כספר. הבנים יתעוררו בצהריים כבכל יום חופשי שלהם ויתעסקו בענייניהם, ואני אשב מול המחשב ואיל ילך ויחזור, יאכל משהו וילך לישון. בערב ניפגש עם המשפחה ובלילה, אולי שוב נעשה אהבה ונצלול לשינה. אני מוזגת את המים ומערבבת את הקפה עם חלב, הרבה חלב, כמו שהוא אוהב, ויוצאת אליו מחייכת. בכוח. אני רוצה שיהיה לנו יום טוב. אני רוצה שהשנה החדשה תתחיל לנו בטוב. אני רוצה שהחיים שלנו יחזרו ויהיו טובים. וכשאני מתיישבת לידו אני אומרת לו בדיוק את הדברים האלה, והוא מחייך אבל נראה לי שהוא לא מאמין שזה אפשרי.

ימים ספורים אחר כך, בין ראש השנה ליום הכיפורים זה שוב קרה. "נכון שאת עושה את עצמך? זאת הצגה, נכון?" תלה בי אריאל, בכורי, זוג עיניים יוקדות, חייב לשמוע משהו שירגיע את חששותיו. עוד לא התעוררנו בבוקר הזה, וזה קרה.

ניגשתי למטבח להרתיח מים לקפה. הבית שקט, רגוע. אני ניגשת לחדר של אריאל, מדליקה את האור ואומרת בוקר טוב. אני קוראת בשמו והוא ממלמל משהו, ואני מתקרבת אליו, מעבירה יד מלטפת בין תלתליו הרכים ושוב אומרת לו בוקר טוב, שצריך לקום. בכל בוקר זה נראה בדיוק אותו הדבר. כמעט בכל בוקר. בבוקר הזה לא יכולתי לנבא שזה מה שיקרה.

בחדר של נטע, הקטן שלי, זה קרה. הוא לא רצה ללכת לבית הספר ואני התפוצצתי. הוא שכב על גבו, מסתיר פניו בשמיכה ואני הרגשתי איך הכול נדלק בתוכי. כל הזעם שנאגר בי התפרץ באחת. שואג עצמו בלי לרחם. בלתי ניתן לריסון. התינוק שלי שזה מכבר חגג בר מצווה, ניסה בשקט ובאיפוק לעצור את הטירוף שלי, מבקש שאקשיב לו רק רגע, שאתן לו להסביר לי שהוא לא מרגיש טוב. ואני צעקתי שאין אצלי דבר כזה לא ללכת לבית הספר, שאני לא מוכנה שיישאר בבית ויבלה מול המחשב במקום ללמוד, והוא, הוא עדיין שומר על איפוק ומבקש שאירגע. שאקשיב לו רגע... ואני, אני לא ראיתי בעיניים. הגדול מתגנב בחשאי לחדר האמבטיה הסמוך, ואני לא יכולה להפסיק לצרוח. אני עומדת באמצע החדר והפה לא מפסיק לירוק אש, והצרחות

שבוקעות ממני גוברות ואני מרגישה את מיתרי הקול שלי נמתחים, אבל דבר לא יכול לעצור את זה, ומיתרי הקול נמתחים עוד ואני ממשיכה.

מרוטה התיישבתי על הכורסה שלי מול המחשב, מרגישה את העצבים רועדים לי בגוף. אני מביטה במסך, בוהה בכותרות היום והעצבים שלי עדיין מפרכסים. קצת קפה וסיגריה והשקט מתחיל לחזור אליי, עושה דרכו אל מקומו, מזועזע אף הוא. הרגליים שלי קופצות במהירות, אני לא מצליחה להרגיע אותן. אני מדליקה עוד סיגריה והכעס לא נירגע, קשה לי להודות שלא הייתי צריכה להתפרץ ככה, שלא הייתי צריכה להרוס את היום שלו ואת היום שלי, ואולי גם משהו בעתיד הצפוי לו.

אני רואה אותו משתרך באיטיות לעבר המטבח, לבוש ברישול ועיניו מזוגגות, ואני לא יכולה לחבק אותו, מחשבה כזו אפילו לא עוברת לי בראש. היא תגיע מאוחר יותר. עכשיו אני כועסת. אני כועסת נורא. כשיצא מהבית ניגש אליי הגדול, התיישב לידי ומכיוון שדיברתי איתו כרגיל, נינוחה, כאילו דבר לא קרה, רצה לחשוב שעשיתי הצגה. אין לי מושג במי מאיתנו הצלחתי לשטות כשעניתי לו בחיך שזו הייתה הצגה, שלא הייתה לי ברירה, אחרת אחיו לא היה יוצא מהמיטה. מבלי להגיד עוד דבר הוא יוצא לדרכו ואני מתלבשת ונוסעת למערכת העיתון, עושה את הדרך בדממה, בלי טיפת מצב רוח.

השעה עשר בבוקר ומערכת העיתון הומה. האוויר רוחש קולות וצלילים, ופתאום אני מרגישה שצפוף לי מדי. היום כולם לחוצים. ככה זה תמיד בתקופת החגים, מועדי סגירת העיתון משתנים בהתאם ללוח השנה וימי החג, ובגלל החגים יש יותר מפרסמים והעיתון שלנו תופח. אינני חוששת מעבודה, לא משנה לי אם העיתון גדל, את העבודה אני מבצעת. מיומנת. ניסיון של שנים, אין סיכוי שאשאר במשרד מעבר לשעות הרגילות שלי. אני מתיישבת על הכיסא מול המחשב, מעלה על המסך את הכתבות של אותו שבוע, וזהו... אני בפנים, עורכת. קוראת ועורכת. ידיעה אחרי ידיעה, כתבה ועוד מאמר, כולם עוברים תחת עיני הפקוחה. כל כולי בין המילים, בין השורות, נודדת מנושא לנושא, מנסה להיטיב עם הטקסטים. וכשאני שוקעת בעבודה הלב מתחיל להירגע, הצעקות של הבוקר מתרחקות ממני. נשארתי עם אבן כבדה על הלב.

קולות הכתבים מסביב מתערבבים בקולות שבוקעים מאגף הגרפיקה, הטלפונים מצלצלים והניידים מטרטרים אף הם, ובתוך כל זה אני מתנתקת אל המילים. השעה עשר וחצי, עוד זמן קצר יהיה הצלצול להפסקה בבית הספר ואני לא יכולה להמתין עוד. סופרת את הדקות וברבע לאחת-עשרה בדיוק אני מחייגת לסלולרי של הילד, נושמת עמוקות, נרגעת ככל שניתן. "הלו", בוקע קולו, חמוץ, עצוב. "הי מותק", אני מיד אומרת בשקט, שישמע שאני רגועה. אני שואלת אותו אם נירגע והוא אומר שחבל

שצעקתי כל כך, שאם רק הייתי מקשיבה לו לא הייתי מתרגזת. והדברים שאמר היו כל כך הגיוניים שהתנצלתי, באמת הצטערתי. מאוד. ולמרות שביקשתי סליחה, הוא לא הקל על חיי וחזר ואמר שאם רק הייתי מקשיבה לו לא הייתי משתוללת ככה, וגאווה מילאה את לבי שזהו הילד שלי. שהוא כל כך נבון ובוגר, וקולי נשטף באהבה ונדמה לי שאז בדיוק החל גם הוא להירגע. אנחנו ממשיכים לדבר כאילו אין אף אחד סביבנו, אני מקשיבה ויודעת שהוא צודק, בכל מילה. אולי הייתה זו הפעם המאה ואחת שהוא שמע אותי אומרת שזה לא בגללו, שזה בגללי, שאני היא זו שהתעוררה בבוקר הפוכה.

עד שנשמע הצלצול המשכנו לדבר ונטע ביקש שמדי פעם, רק מדי פעם, כשהוא לא מרגיש טוב, שאניח לו להישאר בבית. ומכיוון שחזרתי לעצמי, הצעתי שפעם בחודש ייקח לו יום חופש, כמו הגדולים. "אני לא צריך יום חופש, אני רק רוצה להישאר בבית כשאני לא מרגיש טוב". וזה נשמע כל כך רע, שהתפתלתי על הכיסא והזכרתי לו שכאשר הוא חולה אני לא מכריחה אותו לצאת מהמיטה, והוא אמר שלפעמים כשהוא לא מרגיש טוב, זה גם להיות חולה.

"שלי, את פנויה?" קוראים לי מחדר הגרפיקה. הצלצול בבית הספר מתנגן בעוז ונטע ואני נפרדנו, לא לפני שאמר לי שהוא אוהב אותי ואני גם אמרתי לו. למחרת סיפרתי על זה לשמואל, הפסיכולוג שלי.

הוא מקשיב ולא אומר מאומה. אנחנו שוב משוחחים, שיח מדומה, מתפתל סחור-סחור. אף לא מילה על הדיכאון. וכי מה עוד נוכל לומר עליו שלא נאמר עד כה? היום הספקתי לערוך היכרות עם המזגן החדש שקנה, מווסת לחות, הטוב ביותר, במחיר של סוף עונה. הוא יושב מולי, סטודנט נצחי, בג'נס ובטישרט עם צווארון, ולרגליו סנדלים שנראים כמו נעליים עם חורים. פעם הוא היה מסתובב בחולצות כותנה מגוהצות למשעי. יש ואני שומעת ממנו על חופשות עם חברים ועם הילדים, ועליה אני כבר הרבה זמן לא שומעת. על אשתו. ועכשיו הוא יושב מולי, פרוש איברים, נינוח לגמרי ואני חושבת שאולי התגרש. שמואל מתרווח במקומו ואני זזה גם כן, והוא שוב שואל אותי על הילדים והעבודה. נדמה שחיי הגיעו אל הטוב אליו יכולתי לשאוף - אין לי על מה לדבר. מדי פעם הוא בולע פיהוק ואני שמה עצמי כלא רואה, אפילו את עצמי אני משעממת. מבט חטוף בשעון מראה שנותרו לנו עוד כעשרים דקות לסיום הפגישה. הפגישה הבאה שלי מתוכננת מיד אחריה, בבית קפה מעבר לכביש.

"הלוואי והייתי יודעת על מה אתה חושב כשאתה שותק". אמרתי כשהתארכה השתיקה בחדר. הוא תלה בי זוג עיניים מהרהרות ואמר שהוא חושב על זה שהיה מכסה לי את כל הגוף בנשיקות קטנות. הבטתי בעיניו וחייכתי קצת, ולא הרגשתי דבר, טיפת התרגשות לא האיצה את הולם לבי. אם היה אומר דברים אלה בעבר, לבטח הייתי

מסמיקה ונאבקת בחיוך מבוכה ענק, וכל הגוף שלי היה מתפתל באי נוחות. הרגשתי פתאום כבר לא.

"אנחנו לא מצליחים לדבר באמת, נכון?" שאלתי לאחר שקמנו ועמדנו מחובקים בלי לזוז. הראש שלי נח על כתפו וקיוויתי שהמילים אותן הגה לאט נכונות, שאני בתהליך. אמנם אני קצת יותר גבוהה ממנו אבל יש לנו דרך נוחה להתחבק, בתנאי שאף אחד מאיתנו אינו זז. לעתים אני מלטפת לו את הגב, תנועה אחת או שתיים לא יותר מזה, שלא ניפול. אחר כך אמרתי תודה ושלווה, ושוב חייכתי וזהו. יצאתי מהקליניקה, סגרתי אחריי את הדלת ויצאתי אל הרחוב. יצאתי בלי כלום, עוד פגישה בלי אף תובנה.

שרידי החום של הקיץ הלהיטו את עורי. הרגשתי בזיעה מבצבצת משורשי השיער, והגוף לא יכול היה להאיץ. ניסיתי ללכת בצעדים קטנים בתקווה שארגיש פחות מסורבלת, ניסיתי להגביר את הקצב ועדיין היו כאלה שחלפו על פניי. אני חוצה את מעבר החצייה ומתקרבת לבית הקפה. מבעד לקירות הזכוכית אני מזהה את גבו ואת שיערו הכסוף, יודעת בוודאות שזה הוא למרות שלא ראיתי את פניו. חודשים חלפו מאז נפגשנו לאחרונה. מדי שבועיים או שלושה יואל מטלפן אליי, בודק אם כתבתי משהו, ואני מקווה שלא יחדל. את הפגישה הזו אני יזמתי, אמרתי לו שאני עדיין תקועה. "בשביל מה אני פה?" השתומם ואני הצעתי שניפגש עוד פעם.

היום יש לו מראה של פנסיונר. חולצה בצבע של גלידת תות, מכנסי מוקה וכובע קש משלימים אחד את השני ואני מחמיאה לו. לפעמים, כשהוא מגדל את שיערו, אני מחמיאה גם כן וכשהוא מקצץ את השיער שארך אני אומרת מילה טובה. יש לו באמת מראה אחר. לפעמים הוא נראה כמו פאלח ולפעמים כמו פילוסוף צרפתי, אבל יואל תמיד נראה כמו שהוא מרגיש. והוא כבר מכיר אותי, ויודע שאם אני רוצה לשבת בחוץ זה כדי שאוכל לעשן. ואז, שלא בלב חפץ הוא נפרד מקרירות המזגן, ומתיישב מולי ליד שולחן שעמד עקום על המדרכה. החלפנו מספר משפטים סתומים וביקשתי שנחליף מקום. הוא רק משך בכתפיו ונעמד לצדי, תר בעיניו אחרי שולחן אחר. שולחן פינתי מוצל, מול המאוורר הגדול שהיה תלוי על הקיר, נראה מזמין. אני התיישבתי עם הגב לכיוון הים שהיה במרחק שני רחובות מאיתנו, והוא התיישב מולי. שעה אחר כך, כשהשמש הכתה בעיניו, הצעתי שנמשיך לנדוד אבל הוא סירב. במקום זאת הוא משך את כיסאו ימינה וחיפש נקודת צל.

יואל מזמין אספרסו ואני קפה קר. הוא משחק באצבעותיו בכובע שעל השולחן ואני מציתה סיגריה. ומה אומר לו? שזה לא הולך? שלמרות כל הניסיונות שלי זה לא קורה? שאני לא מצליחה לכתוב את הסיפור אליו אני משתוקקת? שבלי הכתיבה חיי אינם חיים, ושבצעדיה משתגעים ממני בבית? שחלקים מהסיפור נדחסים החוצה, ממני

והלואה? שהכול זה רק תעתועי דמיון? שנים שהוא לא מרפה, הוא שם, מאמין שאוסף לכתוב. הוא מאמין.

"זה כמו בלונים של קומיקס". הוא מתאר את הפסקאות אליהן אני מייחלת ואני מציתה עוד סיגריה. בסבלנות אין קץ הוא מלמד אותי את שלמד עד כה, ואני לא מבינה למה כלום לא יוצא ממני. שוב ושוב הוא מדבר על אותם הדברים, צובע אותם בצבעים חדשים וכל זה ללא הועיל.

אחרי האספרסו יואל שותה מים. בחורה נאה בשמלה קצרה ניגשת לעברנו, היא רוצה אש והוא מפגין כלפיה חביבות רבה. אני מגישה לה את המצת ולאחר שהסיגריה שלה נדלקה, שאלה אם גם חבריה יכולים. הוא חיך בהנאה ואמר שהם יכולים ושאין בעיה, וכשהלכה נותרו פניו מחייכים. "ילדה יפה", אמרתי והוא הנהן בראשו. מתורגלים בפגישות כאלה חזרנו לעיקר, לכתובה שלי שלא מצליחה להתהוות. שוב שמעתי עצמי מדברת על עלילה ודמויות, חגה כמו נשר מעל הגופה הדוממת של הסיפור שלא נכתב. הבטן שלי מתהפכת והוא אינו מתערב, מניח לי להגיד את אותם הדברים שאני תמיד אומרת. כדי לא להלאות אותו יותר מדי אני משתמשת במשפטים קצרים, יורה אותם אחד אחרי השני, לא מאמינה למשמע אוזניי.

"אולי אני אשם קצת", אמר כשהשתתקתי. תליתי בו עיניים מופתעות והמתנתי שימשיך ויגיד ששנינו כנראה טועים בזלזול שלנו כלפי יכולת אחת מובטחת, היכולת שלי לספר סיפור. משהו זז אצלי בפנים, הרגשתי בתנודה הזו, באמת. פתאום יכולתי לנשום קצת יותר. "אתה לא אשם", אמרתי בלי לחשוב. הרי הוא מגיב אליי, אל הרצון שלי לכתוב משהו אחר, שונה מהסיפורים שכבר כתבתי. אז למה שייקח על עצמו את האשמה? והוא לא נותן לי להתחמק ומסביר בנועם שעדיף שיהיו שמונים אחוזים ממה שיש, לעומת עשרים אחוזים אווריריים ממה שאין. עיניו שקועות בעיניי כשהוא מספר לי על צייר שמפליא לעבוד בצבעים, אבל מתעקש לייצר רישום בעיפרון שמחוויר לעומת עבודתו בצבע. והוא מדבר ואני נזכרת בפגישה אחרת שלנו במהלכה ביקש ממני לא ליפול אל החידלון, אל האין. אז הוא הציג את עצמו כדוגמה, את כל הטקסטים שהטמין במהלך השנים במגירה, הרחק מכולם. אפילו לבקשתי לקרוא מאלה הוא סירב.

נדמה לי שנאנחתי, מין אנחה כבדה שגעשה בתוכי ונמלטה מפי בשקט. אני יודעת שהצדק איתו, בראש אני מבינה אבל הלב מסרב להשלים עם רוע הגזרה. "אני כבר בת ארבעים ואחת, יש לי אורך נשימה ויש לי כמה תובנות. אז למה זה לא יוצא בכתובה?" הישרתי אליו מבט למרות הלחלוחית בעיניי, דמעות התסכול שגורם למוחי להתאבן. הוא חשב לרגע ובקול רך הציג שאעשה תרגיל כתיבה, שאכתוב על הפגישה שלנו.

"תכתבי על הכול, על הפגישה עם שמואל ועל הפגישה איתי". הדריך אותי ואני כבר יכולתי לדמיין את הטקסט פורח, מבלבל, כמו שאני רוצה. "אל תתייאש ממני, בסדר?" ביקשתי אחרי עוד שתיקה שהשתררה בינינו. הוא לא היה צריך לענות, אני יודעת שהוא לא יתייאש, לבטח לא כיום, כשאנחנו כבר יותר קרובים מרחוקים.

השקט של ערב שבת ניקה לי את הראש, פחות מכוניות ופחות בני אדם ברחובות ובתוך השקט המתפשט נזכרתי, אני צריכה לכתוב. "גם אם זה רק תרגיל כתיבה את מתיישבת לכתוב", אני נוזפת בי. המקלדת מתחממת מתחת לאצבעותיי ועוד קצת וזה ייצא. אני מרגישה את המחשבות מתבהרות לי בראש ואני כותבת, מדלגת בהנאה על האותיות. אחר כך התברר לי שגם כתבתי משהו טוב. יואל היה מרוצה. אני פחות. לרגע חשבתי כי היה מרוצה בגלל רגשות האשמה שהוא נושא בגללי. אבל לפני שזה השתלט עלי, הודיתי בכך שגם אני הייתי מרוצה למרות שעדיין לא היה לי אותו, את הסיפור.

אצל שמואל אני תולה את חיי בקיומו, של הסיפור. שבלעדיו אינני יכולה לחיות. הרחק ממנו, גם אם זה עדיין לא נמצא, אני לא מצליחה לזוז. יושבת וממתינה, נוברת בפנים, בלב ובראש, מחטטת, אך לרוב לשווא. כבר זמן רב אני לא מצליחה להתרומם על רגליי. כל הגוף כואב לי, תפוס ומכווץ, נעול. אני משתעלת יותר מדי, שיעול מחרחר מדי, ואפילו לחייך לא תמיד יש לי כוח. החיפוש אחרי הסיפור שלא בא חורש בי תלמים מבפנים, הופך כל פינה, לאט, ביסודיות. וכשנדמה לי שאני מוצאת אותו, הפנים קורנים, הגוף מתעורר לחיים, תאי העור שלי נושמים. ובדיוק מופתי אני מתחילה לספר סיפור ובטוחה שזה הגיע, ושהוא כתוב כמו שאני רוצה ושיש דמויות ועלילה. אך חרף כל הניסיונות שלי זה לא מצליח. אפילו לדבר אני כבר לא באמת מסוגלת. כמעט.

כמו בכל יום איל נכנס הביתה, צועק שלום שכולם ישמעו ומשליך את התיק שלו על כוננית העץ בכניסה. הוא מתקרב אל פינת העבודה שלי, שם אני בדרך כלל יושבת, רוכן לעברי, מצמיד נשיקה לראשי ושואל לשלומי כאילו לא דיברנו זה מכבר. אני מחייכת. מהנהנת בראש, שואלת איך הייתה הפגישה עם הלקוחות החדשים, והוא מתיישב על הכורסה מולי. ניכר בו שהתעייף, הלבן בעיניים הפך אדום ואיל לא מנסה לחנוק את פיהוקיו. הוא מספר לי על הפגישה האחרונה ממנה שב, שהייתה דומה לפגישה שהתקיימה בערב הקודם ובאלו לפניו, ואני מקשיבה. והוא מדבר לאט, משחזר את השיחה שהייתה לו עם נציגי העסק החדש שרצו לשכור את שירותיו. הם רצו אבטחה ושמירה מסביב לשעון, וכמו תמיד הוויכוח היה על המחיר. איל לא מוריד מחירים, לא עוד. הוא מוכן להרוויח פחות בגלל המיתון שמפחיד פה את כולם, אבל הוא לא מוכן שלא להרוויח כלל.

החולצה שלבש בבוקר מקומטת, בעיקר באזור הבטן והגב. זיפי זקן כהים מעטרים את לחייו ושיבתו מפוזרת. נראה כאילו אין לו כוח לשאת את גופו. הוא עייף ואני מצליחה ללטף את פניו.

”את רוצה לאכול משהו?” הוא שואל פתאום.

”אני לא רעבה, מצטערת שאין לי כוח להכין לך משהו...” אני ממלמלת ומחזיקה בידו, מצטערת, באמת.

ריח חביתה עולה מהמטבח. מהפינה שלי בקצה הבית אני שומעת את איל מוציא צלחות מהארון ופותח את המקרר, ואני שומעת מים זורמים ותוך עשר דקות הוא קורא לי שאצטרף אליו, אל השולחן שערך לשנינו. אני חותכת בחוסר חשק את החביתה, מערימה סלט קצוץ על המזלג ורק עכשיו אני מבחינה ברעב שלי. בתוך השקט שהכביד ביני לבינו, התפללתי שיקרה משהו שיסבור את השגרה.

שמואל היה מופתע כשהעליתי את הנושא. שכח מזה לגמרי. הוא לא התכוון לפגישה שלנו ועוד יותר מכך, הוא כלל לא הבין למה התכוונתי כששאלתי אותו למה אנחנו לא נפרדים. כמה רומנטי זה התחיל, הוא הראה לי תמונות שצילם בערב האחרון, כשטייל על חוף הים בשעת בין ערביים. תמונות של שקיעה. הבזקים של אור שבוקעים מבין העננים. שיא הקיטש, שיא היופי. זה מה שאמרתי לו כשחיפש את ההגדרה לתמונות שצילם, לרגעים הללו, ועיניו אורו. שיא היופי - אפילו באוזניי זה מתנגן יפה, מדויק. הוא לבוש בג'ינס ובסוודר ירוק, וריח האפטר-שייב שלו שוטף את ריח החדר הסגור שקיבל את פנינו. הוא פותח את התריס, מתענג עוד רגע על השמש המלטפת שפורצת פנימה, ולאחר שהביא לעצמו כוס מים התיישב. אני לא רציתי לשתות, רציתי שיענה לי ושנגמור עם זה. פתאום זה נראה לי כל כך מיותר. למה זה חשוב מה אני מספקת לו? למה אני עושה לו את החיים קשים? למה הוא צריך לשבור את הראש בגלל שלי משעמם?

הוא מדבר כדרכו, מספר לי על מפגש בו השתתף לפני שירד לטייל בחוף הים. מפגש פורום של משפחות שכולות, ישראליות ופלסטינאיות. אני חושבת שאם היו נותנים לי ולו לסיים את הסכסוך הערבי-ישראלי היינו פועלים כצוות, על בסיס כבוד האדם וחירותו. אלמלא בער לי לשמוע מה אני מספקת לו, הייתי שואלת שאלות ובטח הייתי מצטערת על שלא נכחתי במפגש, כפי שקורה לי עם מפגשים אחרים שלו עם העולם עליהם הוא נהנה לדבר. והוא מרגיש שמהו בווער לי אז הוא מקצר ושנינו יושבים בשקט.

"חשבתי שנדבר על זה, אתה יודע, על מה שכתבתי לך במייל". פתחתי בביטחון, למרות שלא היה לי עדיין אומץ לשאול את השאלה. המבט שלו אמר הכול. הוא לא הבין על מה אני מדברת. הגבינים שלו התכווצו ונראה שהוא מתאמץ לזכור, אבל הגבינים שלו נותרו מכווצים. המחשבות שלי נכנסו להילוך גבוה, סידרתי לי בראש את ההתחלה של הדברים ובמשך דקות לא הפסקתי לדבר. סיפרתי לו על התגובות של מכריי שמשתוממים שאני עדיין בטיפול, וסיפרתי לו על זה שאני כבר יודעת מה הוא מספק לי. (התקווה, אני מזכירה לו.) ובלי לעצור אני מעזה להגיד שרק עם שאלה אחת נשארתי ללא תשובה: מה אני מספקת לו? כל הזמן הזה הוא שיחק במשקפיים על אפו, וניכר היה שהוא קצת מבולבל עד שהפנים שלו החלו להתבהר. הוא סוף-סוף מבין. הוא מבין שעניין הזמן הוליד אצלי כל מיני שאלות והוא מבטיח לענות, אבל הוא רוצה לחשוב על הדברים. הבעת הפנים שלו הייתה לי חדשה לגמרי, ההתכנסות שלו פנימה

על רקע דבריי, המחשבות שלו שניעורו בעקבות המחשבות שלי, הכול זו שם בפנים, מאחורי המשקפיים שהתנודדו לו על האף.

הוא שותה מים. הוא חושב ואני שותקת. נותנת לו לעכל. זה באמת היה חדש לו. כל הנושא קיבל פתאום משמעות, ככה היה נדמה לי נוכח הבעות פניו. אחר כך הוא רצה להיות בטוח שלזה התכוונתי, ושוב אמרתי לו שזה רק עניין הזמן, שזה הדבר היחיד שמעורר פליאה אצל אחרים. מצד שני אני מבינה את זה, אני אומרת לו, כי פתאום אני מבינה שזה לא באמת חשוב שאנחנו בטיפול בלי סוף. האדם שהוא והאדם שאני הם שמשמרים את הקשר. אבל עדיין היה לי חשוב שיענה, שיסביר לי מה לא בסדר.

"תראי, מכיוון ש..." והוא משתתק. הוא שוב מנסה: "תראי, למרות ש..." והוא שוב עוצר. אני יושבת מולו ולא זזה, לא להפריע לו לחשוב. הוא חושב ואומר שהמחשבות שלו הופכות צלולות לאט. משהו נדלק אצלו בראש והוא אומר שיתכן וזה קשור לשאלה מתי מסיימים טיפול, ומבקש לדעת איך זה יהיה לדעת, האם נשאר חברים לאחר שהטיפול יסתיים?

"חברים? לא". עניתי ותהיתי אם הוא באמת חושב שאנחנו חברים, או שזה רק תרגיל של פסיכולוגים. "אתה תמיד תהיה הפסיכולוג שלי, למרות שנהיה בקשר בגלל החברות בינינו. אולי נדבר מדי פעם בטלפון ואולי נתכתב באי-מייל, אולי אבוא מדי פעם לשיחה או לשיחות. ואולי לא יהיה כל קשר. ומה אתה חושב?"

"שהכול פתוח".

"שזה בעצם מה שאני אמרתי".

"נכון". וראיתי עליו שנושא השיחה עושה לו מהפכה בראש. הוא נראה מוטרד. בודק, חוקר, סקרן. כמו גילה חומר חדש למחשבה. והוא כנראה עף רחוק, כי פתאום אמר שבתשובות שלו ישנם דברים אישיים, "ואני אספר לך", הוא מדגיש ואומר שאם היה מלחין היה כותב ג'אז, בגלל האלתורים. בגלל שהכול מתחבר מאליו, מחוץ לתווים, להרמוניה של צלילים. והוא מדבר ואני רואה אותו חי ככה את החיים, וחושב ככה כשהוא יושב על הכורסה של הפסיכולוג - איש הג'אז.

"לא בחרתי בעבודה הזו כדי לעזור לאנשים". הוא ממשיך ואני לא נושמת. הוא אוהב לעזור אבל לא זו הייתה הסיבה. מכל שאמר הבנתי שזה קשור לאלתורים ולסקרנות, זו הסיבה, וזה היה מאוד הגיוני. ואחר כך אמר שהוא לא חושב שאי פעם ייצא לפנסיה, הוא יעבוד עד יומו האחרון. אני אמרתי שגם אני אכתוב כל עוד נשימה באפי והבנו בדיוק על מה אנחנו מדברים. "הפנסיה היא תוצר של המהפכה התעשייתית". הוא מהרהר בקול רם ומוסיף שזה נולד בימים שהפכו את בני האדם לפס ייצור. וככה כשהוא מדבר, חלקים נוספים בפאזל של העולם נוחתים במקומם, ואני מבינה עוד משהו על החיים האלה.

אנחנו יושבים בבועה של עצמנו, מנותקים מהכול. הוא חושב עוד קצת ושואל אם אני חושבת שבלעדיו תיעלם לי התקווה?

אני חושבת וחושבת: "היא לא תאבד, אבל אולי יזוז ממנה הפוקוס".

"אני חושב שאצלי הפוקוס תמיד על התקווה". הוא מהרהר יחד איתי, ובגלל הטון החולמני נדמה לי שהוא הבין משהו באופן אישי.

"אני מצטערת שהעליתי את עניין הזמן בינינו. אתה לא האדם שצריך להישאל שאלה כזו. אבל בכל זאת זה חשוב". אני מתלבטת והוא מהנהן בראשו, מסכים.

"יש לך הרבה מטופלים שנשארים איתך כל כך הרבה זמן?"

"ישנם כאלה".

"הרבה או קצת?"

"במשך שלושים שנה..."

"לא חשוב מספרים שמואל, הרבה או קצת?"

"קצת". הוא חושב עוד רגע, סוקר אותם בראשו כנראה ואומר: "והם אנשים מדהימים".

"ללא ספק". אני אומרת ללא טיפת ציניות ודי נהנית.

"וכמה זמן נמצא איתך המטופל הכי ותיק?"

"תשע-עשרה שנה". הוא משיב אחרי שחישב בראשו את המספרים ואני לא מביעה פליאה, אני אומרת לו שיתכן וגם אני אהיה איתו עוד שנים ושנינו מחייכים.

"אבל מה אני מספקת לך?" אני מתעקשת אחרי שיש בינינו קצת שקט. "הרי שבכל סיפור הדמויות נתרמות זו מזו, אחרת דבר לא קורה, נכון?" אבל על זה הוא עוד לא יודע לענות לי. על זה הוא רוצה זמן לחשוב. וכי מה בוער לנו? יש לפנינו את כל החיים, לא?

בבית נעלמה השלווה.

איל מקנא. אני לא מאמינה. הקנאה משנה לו את הקול ואת סגנון הדיבור, והגוף שלו שמוט והעיניים בורקות. הוא מקנא בגלל שמואל. הקנאה שלו מביכה אותי אבל היא נעימה, מתנגנת לי ברפרוף על מיתרי הלב. אני מצחיקה את עצמי כשאני מדברת ככה, בתיאורים כאלה. אריאל ונטע צוחקים גם כן בגלל זה, אך נדמה לי שבסתר לבם הם נהנים מכך. אבל נחזור לאיל, חזרתי מהפגישה עם שמואל נרגשת מעט, אבל די כדי שאיל ירגיש בי. הוא עשה הפסקת צהריים והגיע רגע או שניים לפניי. נדמה לי שחייכתי כשנכנסתי הביתה, חיוך עמוק שעולה מבפנים, וכי מה הפלא? השיחה עם שמואל עשתה לי טוב.

בדרך חזרה הביתה המחשבות שלי החלו להסתבך. בגלל שאני אוהבת לחשוב, כבר חודשים שאני לא מפעילה את הסי.די. וכשהחלונות סגורים אני שומעת את מחשבותיי

בבירור. אני יורדת לכביש המהיר והמחשבות שלי מטרטרות. אולי לא הייתי צריכה להגיד לו את זה? אולי הוא באמת חושב שצמחה בינינו חברות. אם כן, אז אולי הוא לא רוצה להיות הפסיכולוג שלי? הרי הדברים שאמר נאמרו מהבטן, הוא זה שהשתמש במושג חברים. אני הדפתי את זה ממני בבהלה, נבוכה. מזל שיש גבולות, בלעדי הגבול בין כורסת המטפל לכורסת המטופל הייתי הולכת לאיבוד ומסבכת לשנינו את החיים. אבל אני שמחה שהוא הפסיכולוג שלי כי הוא מין בן אדם כזה, אור. הנוכחות שלו בחיי מאירה כל כך הרבה פינות, שהחיים הופכים בהירים יותר ויותר עם הזמן. לכן הגעתי הביתה מחייכת. פתאום הייתה לי התשובה לעניין של הזמן הנמשך בינינו. בגלל זה אנחנו לא נפרדים.

"את קורנת מרוב חיוכים, תראי את עצמך". איל מקבל את פניי במבט בוחן. "איפה היית עד עכשיו?" הוא חוקר.

"אצל שמואל".

"עד עכשיו?"

"כן. שעה הלוך, שעה פגישה ושעה בחזרה".

"ועל מה דיברתם?"

"על הדברים הרגילים".

"ובטח התחבקתם". הוא מעוות את קולו.

"כן, אז מה? אני הלוא מתחבקת עם כל מי שאני אוהבת".

"והוא ליטף לך את הרגל?" אמר בעוד ידו מלטפת את ירכי ועיניו בוקקות. כן, הוא מקנא. הוא באמת מקנא. ואני נהנית מהקנאה, היא גורמת לי להרגיש טוב. אבל למה שמואל? אני מתרגזת. הלוא עם שמואל לא יתכן לעולם רומן רומנטי. אני אומרת לאיל, והוא מתיישב מולי ומתלוצץ שיש לי רומן סודי עם הפסיכולוג שלי, כבר שנים. אני עוטה על פניי ארשת רצינית, מבקשת שיחדל מהערותיו האלה כי זה גורם לי להתרגז. "אתה מתנהג כמו ילד קטן". אני נוזפת בו והוא נותר עם החיוך ושואל אם אני רוצה לאכול איתו. הוא מחמם את הסיר שעומד על הגז ואני עורכת את השולחן לשניים, למרות שיותר מהכול אני רוצה לשבת מול המחשב ולכתוב.

אולי בגלל הרגישות של איל לשמואל אני נמנעת מלספר לו על השיחות שלי איתו, שלא יוציא דברים מהקשרם. בגלל ששמואל גבר ובגלל שאיל חושב שהוא נראה כמו מניאק, אני לא יכולה לשתף אותו בפגישה שהייתה, אף-על-פי שזה כל מה שהיה לי בראש. רק על זה רציתי לדבר, ליהנות עוד קצת. איני רוצה להטיל על איל את האשמה, יש גם את הצד שלי, זה שכבר זמן רב לא מצליח לדבר על הפגישות שלנו. תשאלו את אלברטה. בשנים הראשונות, אחרי כל פגישה היינו נפגשות אצלה בבית. היא הייתה משאירה חלון זמן פנוי כדי שאגיע מיד לאחר הפגישה, כשהדברים עוד טריים אצלי

בראש, ואני לא הייתי מבזבזת דקה בדרך. כמו שתי רכלניות זקנות היינו יושבות אצלה בסלון ומנתחות כל משפט, כל רעיון, כל תנועה שעשה. יום חמישי שהיה היום הקבוע של שמואל, היה קודש הקודשים. הציר סביבו נע השבוע. כתר החיים. ההרגל הזה שלנו נעלם כלא היה כשהתחלתי לחיות את החיים, אחרי שהתגרשתי מדני. למי נשאר זמן לדבר עליהם? פתאום גיליתי שישנם כל כך הרבה דברים שאני רוצה להספיק בחיים האלה, כמו רשימת הספרים שאני רוצה לקרוא. אלברטה הבינה, היא לא נעלבה ולא התרגזה כשהתחלתי להגיד רק שהפגישה הייתה בסדר. מבלי שהתכוונתי לכך, הפגישות עם שמואל השתנו, מדיווח שבועי על אירועים שקרו לפיתוח רעיונות שצצו בראשי, שגם אם הייתי מאוד רוצה לא הייתי מצליחה לשחזר במדויק. יתכן שאיל היה מבין זאת לו היה ממשיך בטיפול שעזב כעבור שנתיים, במהלכן דיבר עם המטפלת שלו על החיים שהיו. אחרי כל פגישה שלהם היה חוזר הביתה ולפעמים אחרי שעה ולפעמים אחרי יומיים שמעתי ממנו שחזור של הפגישה, שהוא אמר והיא אמרה, והוא יעשה או לא, ומה נכון ומה קרה ולמה, וככה נשמעתי גם אני בהתחלה.

היו ניסיונות שלי להסביר לו, שיבין שאין לי מה להסתיר, שהשיחות עם שמואל שונות מכל מה שהוא מכיר. עכשיו אני שוב מסבירה לו שהשיחה הייתה רעיונית בלבד, לא משהו שאפשר לספר עליו, אבל הוא לא משתכנע. הוא באמת חושד במה שקורה בחדר מאחורי הדלת הסגורה, ביני לבין "המניאק הזה".

כנראה שהימים האלה גורמים לאיל ללא מעט לחץ, הוא רק נחת וכבר נשאב לענייני העבודה, ולחיפושים אחרי דירה ועכשיו יש גם את שמואל שעולה לו על העצבים, והוא החליט ככה באופן ספונטני שייסע ליום אחד לצפון. הוא יבקר את אמא של עינת, יטייל ובלילה יחזור. בינו לבינה יש אחווה, לשניהם קל יותר כשעינת רחוקה. אני חושבת שרק היום, ביום הזה ממש, אני מבינה עד כמה הוא טרוד. נדמה לי שזה היה באחת-עשרה בבוקר לערך, הוא הגיע הביתה כדי להכין לעצמו משהו לאכול ולקחת מסמכים ששכח. את המסמכים הוא לקח אבל הלחמנייה נשארה על השיש.

יש לנו חבר, שולי קוראים לו. אבא של תמרי. הוא הבעלים של חברת היי-טק ועובד מהבוקר עד הלילה, ולפעמים גם בשישי שבת. מרוב שהוא מותש התחיל בשנה האחרונה להשתתף בסדנאות מדיטציה. תמרי מבינה את זה לגמרי למרות שאמא שלה חושבת שהוא השתגע, שבגילו אנשים לא עושים דברים כאלה. בכל מקרה, שולי עדיין חושב שהעסקים יביאו לו הרבה כסף, וכבר עשרים שנה הוא לא זז מהמקום. יש לו משרד מרווח ועשרות עובדים, ואיל ואני תמיד אומרים שלא היינו מתחלפים איתו בעד שום הון שבעולם.

איל ואני נותנים הרבה כבוד לנשמה. שנינו חושבים שהיא העיקר, אז אם איל רוצה לנסוע לצפון, שייסע. שייטן לעצמו לנשום קצת, זה לבטח יעשה לו טוב. אם תשאלו אותו מה הוא הכי אוהב, יתלהב כמו ילד ויגיד שהכי כייף זה ללכת לאיבוד. כשהוא הולך לאיבוד הוא תמיד מאושר.

הייתם צריכים לשמוע את קולו כשטלפן אליי למחרת מכרם בן זמרה. הוא נקלע בטעות ליקב וגילה יין רימונים, תאוה לחיך. קולו היה נמרץ ושמח כשסיפר לי על הריבה שקנה לנו, ריבת רימונים, ועל קרם גוף מרימונים המיועד לגברים ולנשים, שיהיה לנו. ובעלת המקום שהייתה פנויה מעבודה, סיפרה לו על תהליך הפקת היין והריבה, והוא היה מאושר. זמן לא רב אחר כך טלפן נרגש. הוא מצא עצמו בדלתון וליד חורפיש התיישב על אם הדרך, ודיבר עם רועה עיזים ששמר על העדר. "אין לו פרנסה רבה, אבל הוא לא מוכן לעזוב את גן העדן". אמר בתענוג. זה עושה לו כל כך טוב, מעיר אותו לחיים.

באחת החופשות שלנו בצפון, אני נשארתי עם השקט ועם ספר שרציתי לקרוא, ויום שלם העברתי ככה לבד. איל היה חייב לצאת. לאחר ארוחת הבוקר הוא יצא, לא לפני שהציע לי שוב ושוב להצטרף אליו. הנסיעה הארוכה מאזור המרכז לצפון לא הותירה בי סבלנות לעוד שעות של ישיבה במכונית, אז ויתרתי. רציתי לנוח, אבל לא שיערתי שבסוף היום אמתין לשובו קצרת רוח. הייתי עצבנית מדי, כך שאפילו לקרוא לא הצלחתי. רציתי שיבוא וייקח אותי מבקתת העץ בה הרגשתי כלואה, הייתי חייבת לצאת. לא יכולתי לסבול עוד את ציוץ הציפורים ואת נגינת המוביילים שלא שתקו לרגע, מנעימים עצמם לזרא.

הוא חזר שופע חיוכים. נינוח ושמח. עם המקטרת שלו בפה טייל בכפרים הערביים, נעזר בערבית שלמד בצבא, ונתקל בדמויות מעניינות עליהן סיפר לי באריכות בדרך חזרה הביתה. ומכיוון שתאבנונו הזה לא יודע שובע, במשך שעותיים רכב על אופניים ששכר באגם החולה, נפעם משלל הציפורים שעפו סביבו. היה לו קשה, הוא לא רגיל לרכוב על אופניים והשרירים ברגליים כאבו לו והתחת כאב לו גם כן. אבל הוא נראה קורן. ובטיול שלנו לבודפשט זה לא קרה? אני ביליתי יום שלם על מדרגות המוזיאון להיסטוריה, קוראת, והוא נסע לכפר אמנים מחוץ לעיר. "אנחנו צריכים קצת זמן לעצמנו, כל אחד לבד". אמרתי כשדחיתי את ההזמנה להצטרף אליו, וזה נשמע הגיוני לגמרי. למעשה לא היה לי עוד כוח לטייל. חמישה ימים היו לי די והותר. ובכל זאת, בסוף היום כבר חיכיתי שיבוא. עצבנית. והוא חזר סמוק מהתרגשות, שופע סיפורים וחויות, וכן, הוא גם הלך לאיבוד.

ולמה אני מספרת לכם את כל זה? כי נעים לי להיזכר בו ככה. הצבעוניות הזו שלו על רקע האפור היומיומי מחיה, שובת לב. האיש תייר של העולם. עלי רק להצטרף אליו,

לתת לו להוביל אותנו למרחבים שלו. וכי מה יש לי להפסיד? הכורסה תחכה לי, היא לא תלך לשום מקום.

ובעוד אני עסוקה בעניינים שלי, חושבת בעיקר, אלברטה התחילה טיפול. שנים שאני מנדנדת לה, ורק בגלל שנמאס לה לחיות עם לב שבור היא נפגשה היום עם שמואל. כבר שנה שהיא מאוהבת בגיל, פסיכולוג שעובד איתה. הם מתראים כל יום במשרד ואוכלים יחד צהריים והם החברים הכי טובים, אבל בלילה כל אחד מהם ישן לבד. מה היא לא ניסתה? שכנוע עצמי, גברים אחרים, להטביע עצמה בעבודה ועוד כל מיני טריקים, אבל הבחור עקשן, לא יוצא לה מהלב. מילא זה, אבל הוא גם לא יוצא לה מהראש, כל שיחה שלנו מגיעה בסוף אליו, בדיוק אל אותם הדברים ששמעתי ממנה כשהייתה מאוהבת באחרים. "ההבדל בין גיל לגברים אחרים הוא בעוצמה. היא משתקת". התוודתה מודעת, בלי שיהיה בידה הפיתרון. אז אתם יכולים לשער עד כמה שמחתי כשהודיעה לי שקבעה עם שמואל פגישה.

התהפכו היוצרות. עכשיו אני מחכה לה שתחזור ותספר לי מה היה. הפעמון בכניסה מצלצל, זו היא. אריאל פותח לה את הדלת והיא מחבקת אותו, למרות שבזמן האחרון הוא שונא חיבוקים. אנחנו מתיישבות במרפסת ועוד לפני שהדליקה סיגריה אמרה ששמואל באמת טוב, שהייתה פגישה טובה. העיניים שלה בוהקות, משפט אחד שאמר נתקע לה בראש, אינו מרפה. כשאמרה לו שבזמן האחרון גיל מנסה לחנך אותה, שהוא מתנהג כמו אבא שלה עליו סיפרה בפרוטרוט, הוא הריח אהבות לא ממומשות.

"זה בדיוק זה, איך לא חשבת על זה?" גירדה את האצבע באגודל, כפי שהיא עושה בכל פעם שעצביה זזים.

על הסיפור עם אבא שלה אפשר לספר עד אין קץ, אבל אפשר לסכם אותו גם בכמה משפטים. בגלל שאלברטה נולדה דומה מדי לסבתה, לאמא שלו, הוא לא סובל אותה. שלא תחשבו לרגע שהוא לא אוהב אותה, אבל אי אפשר שלא לראות את הסלידה שלו ממנה, מהפנים שהיה מעדיף לשכוח ומהגוף הכחוש אותו נושאות שתיהן. וכמו רצה הגורל להתעמר בו עוד קצת, הן גם נשמעות בדיוק אותו דבר ושתייהן תמיד עם לק אדום על הציפורניים, ועד היום הוא סוגר חשבונות עם אמו דרך אלברטה.

אני חושבת על המשפט ששמואל אמר, ולבי מתמוגג מנחת. הוא מבריק, גם אם איתי לאחרונה הוא קצת מקרטע. ואני חושבת על אלברטה שמעזה לטפל בסיפור שלה עם אביה שסופו בינתיים בבנק הזרע, משם קיבלה השבוע הפנייה לבדיקות. היא בחרה בהזרעה, גם אם זה יקרה רק בעוד שנה או שנתיים. וכפי שהיא אומרת, אבא שלה כבר מזמן לא אשם, היא האחראית לחייה. ובכל זאת, כבר שנים היא בטוחה שכל קשר חדש נועד לכישלון, ורק בגלל שעם גיל זה עוצמתי יותר, היא מקווה לסוף אחר.

אי אפשר היה להתעלם מזה, הפגישה עם שמואל נטעה באלברטה תקווה מחודשת. הגוף שלה אומר חיים ואופטימיות שנעלמו ממנו לאחרונה. התנועות שלה קלות יותר וכך גם הדיבור שקולח ממנה קצבי, מותיר מאחור את הלאות שאימה להכניעה. בכל פעם שנזכרה בעוד פרט מהשיחה, התרגשה מהאופן שהשלים את דבריה, גורם לה להבין את שלא הצליחה להבין בעצמה. ובעוד היא מתלהבת, אני נמלאת חשש. כבר לא הייתי בטוחה שטוב שאמרתי שאין דבר חדש במה שעובר עליה, הפוך מכל מה ששמואל אמר. ובגלל שחששתי להזיק, הוספתי כי יתכן שהכול נראה לה חדש בשל העוצמה של הדברים שהיא מרגישה. ותאמינו לי, עדיף היה שלא הייתי אומרת מאומה. אבל היא באמת חברה טובה, אלברטה. היא מצאה דירה לעינת ולדניאלה. אבא של פציינט שלה חיפש שוכר ובדירה שלו היה הכול, אפילו מטבח מצויד קומפלט. הבעיה היא שהדירה נמצאת במרחק של שני רחובות מהבית שלנו, קצת קרוב מדי, אבל לא אמרתי דבר. היה לי חשוב שהשיחות שלהם ייפסקו. עינת לא הפסיקה לטלפן, מוטרדת מכך שאיל עושה לה את זה בכוונה, שלא יתכן שאין בישראל דירות נורמליות. היא מטלפנת רק לסלולרי שלו, לבית שלנו היא לא מעזה לטלפן בדרך כלל. אם לסמוך על מיקי ואורי, ברגע שהיא תרגיש בבית היא תטלפן גם תטלפן. ולא רק שתטלפן, היא תדאג שכולם ירגישו שהיא נמצאת ואלמלא איל, הם בטח היו מגלים עוד סודות. ואם אחזור לאלברטה, אז היא יכלה להיות חברה הרבה יותר טובה אם רק הייתה נמנעת מניהול חשבונות. היא לא אינטרסנטית, ככה היא אומרת, היא רק לא אוהבת להרגיש פראיירית. היא סופרת את הפעמים שאני באה אליה, ואם היא לבקר יותר פעמים, תדיר רגליה במופגן מביתי. וכשאני אומרת לה את זה לפעמים, שהיא מנהלת חשבונות, היא לא מבינה על מה אני מדברת. ערב אחד זה כמעט ניגמר בפיצוץ. איל התעקש על האינטימיות ביני לבינו ואלברטה נעלבה, כמו הסתרנו סודות מפניה. פניה האדימו כשאיל אמר שלא הכול היא יודעת עלינו, ועוד בטרם סיים לדבר זה יצא ממנה: "אם ככה, אז גם אני לא אספר לכם הכול".

"זו התחשבנות". אמרתי.